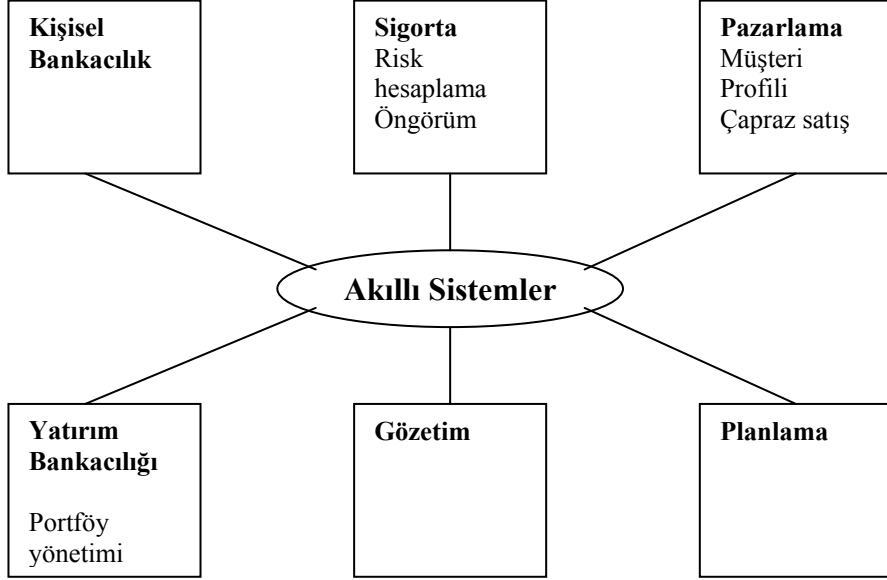

Karar Destek Sistemleri

Şirketler gün geçtikçe daha fazla veri toplamaktadırlar. Ve bu veri dağları içerisinde veri avına çıkmaktadırlar. Bu işlemleri kolaylaştırmak amacıyla bazı bilgisayar tabanlı sistemler geliştirildi.

Karar Almanın Önemi

Günümüz iş dünyasındaki ortam oldukça karmaşık hale gelmiştir. Bu karmaşıklık kararların yeni bir usül ile ve çoğunlukla grup ortamlarında alınmasını gerektirmiştir. Takım çalışması ve grup kararı alma bütün karar alma işlemleri içerisinde en önemli kriterler haline gelmiştir. Bununla beraber karar destek sistemleri gelişmiştir

Tarihçe

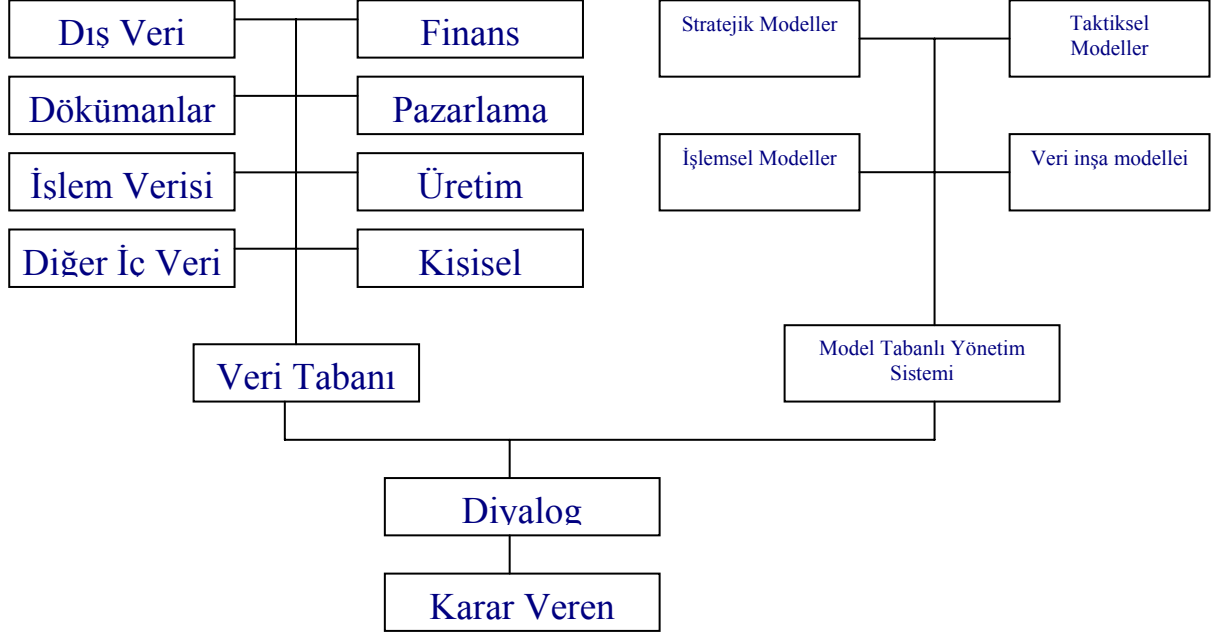
Karar destek kavramı iki alandaki araştırmalar sonucu ortaya çıkmıştır. Bunlar:

- Carnegie Institute of Technology’de 1950-1960 yıllarında yapılan teorik organizasyonel karar verme çalışmaları
- Massachusetts Institute of Technology’de 1960’lı yıllarda yapılan etkileşimli bilgisayar sistemlerinde teknik iş çalışmalarıdır

Karar Destek Sistemi Nedir?

- İnsanların karar vermelerinde yardımcı olan bilgisayar tabanlı bilgi sistemlere denir.
- Verileri ve modellerin etkin kullanımını sağlayarak karmaşık problemlerin çözümüne katkıda bulunurlar.

Karar Destek Sistemi Bileşenleri

İnsanların Karar Verirken Yaptıkları Hatalar:

- İyi ifade edememe
- Yeniliklerin etkileri
- Öncelik etkileri
- Zayıf Olasılık Tahmini
- Aşırı Güven
- Düşünsel olarak biraraya getirme önyargısı

Karar Destek Sisteminin yaptıkları:

- Karar işlemlerini yapılaşdırma
- Tekrarlanan kararlar
- Organizasyonel planlama
- Organizasyonel kontrol
- Kararları otomatikleştirme

- Analitiksel işi destekleme
- Arkaplandaki veriyi sağlama
- Yürütücüler ve yöneticiler için bilgi
- Ortamı tarama

Karar Destek Sistemlerinin Yararları:

- Genel Yararlar
 - Sınanan alternatif sayısında artış
 - İşletmeyi daha iyi anlama
 - Beklenmedik durumlarda hızlı cevap
 - Anında analiz yeteneği
 - Yeni anlayışlar ve öğrenme
 - Gelişmiş haberleşme
 - Kontrol
 - Maliyeti düşürme
 - Daha iyi kararlar
 - Daha etkin takım çalışması
 - Zaman tasarrufu
 - Veri kaynaklarını daha iyi kullanma
- Daha etkin kararlar
 - Problem bulma veya problem çözme?
 - Planlama, yürütme veya kontrol?
 - Cevap türü? (verinin kendisi, özet, nedensel açıklama, tahmin)
 - Kullanıcının rolü?

Yönetim ve Finans alanında örnek karar destek sistemi konuları:

- Bir satın alma için satıcı seçme
- Bir ürün için pazarlama kampanyası seçme
- Kariyer seçimi yapma
- Bir çalışanın performansını belirleme

- Yatırım alternatiflerinin analiz etme

Karar Destek Sistem Türleri

- Veri besleme sistemleri
- Tahmin sistemleri
- Tercih belirleme sistemleri
- Senaryo geliştirme sistemleri

Veri besleme sistemleri:

Önceki verileri veya anlık raporları analiz etmede kullanılır.

- Dosya Çekme Sistemleri
- Veri Analiz Sistemleri
- Bilgi Yürütme Sistemleri

Tahmin Sistemleri:

Durum alternatif gelecek zamanlara taşınarak ilerisi görülür

- Tanımsal Sistemler
- Nedensel Sistemler
- Olasılık Sistemleri

Tercih Belirleme Sistemleri:

Alternatifler ve önceki kararlar arasında seçim yapmaya sağlar

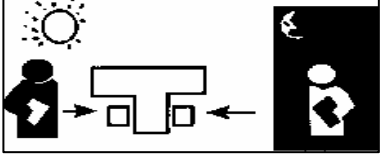
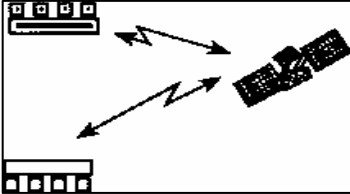
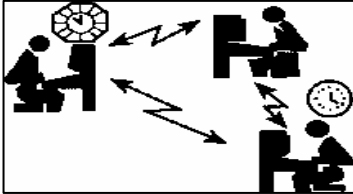
- Karar ağacı sistemleri
- Çok özellikli karar sistemleri

Senaryo Geliştirme Sistemleri:

Analizden ayrı olarak karar vermede yaratıcı görevler üstlenir.

- Kavramaya ait planlama sistemleri
- Fikir üretme sistemleri
- Grup karar destek sistemleri (*)

Grup Karar Destek Sistemleri

	Aynı Zaman	Farklı Zaman
Aynı Yer	 Multimedya Presentasyon PC to PC Duruşma	 Paylaşılmış ofisler
Farklı Yer	 Görüntü Pavlasma	

Uygulama Örnekleri:

➤ Karar Analiz Araçları

ANALYTICA - Lumina Decision Systems

BestChoice3 - Logic Technologies

Criterion DecisionPlus - : Info Harvest

DATA - Tree Age Software Inc.

Determinator - Dalton Dialogic, Inc.

DPL - Applied Decision Analysis, Inc

ERGO - Arlington Software

Ethos System - Taknosys Software Corporation

Judgment Maker - Fuzzy Logic Inc

Matrix Cognition™ - : Frenster Associates

TreePlan - Decision Support Services

Yatırım Kararları İçin Web Tabanlı Karar Destek

- Kişisel yatırımcıların artık internet üzerinden erişebilecekleri birçok güçlü karar destek araç ve sistemleri vardır.
- Ameritrade ve e*Trade on-line brokerların, CBS Market Watch portföy yönetimi ve CNBC.com gibi haber sitelerinin yatırım araçları vardır

Haberleşme ve Grup Karar Destek Sistemleri

Web’de yatırım kararları ile ilgili bir çok etkileşimli, haberleşme ve karar vermeyi paylaşan bilgisayar tabanlı sistem vardır.

Veri Sürme KDS

Çok büyük zaman dilimine yayılmış verilere erişme ve işleme ile ilgilidir. Etkileşimli bilgisayar tabanlı araçlar ile verinin karşılaştırılması ve işlenmesi yapılır.

Örnek: Hoovers.com
Yahoo
Quicken.com
StockMaster
StockPoint

Döküman Sürme KDS

Büyük döküman veri tabanlarına erişmek ve görüntülemek için kullanılır. Web’deki arama araçları ve yapısal veri besleme mekanizmaları şirket profillerine ve analiz oranlarına erişimi sağlar.

Örnek: Free EDGAR

Model Sürme KDS

Bir modele erişme ve işleme üzerinde çalışılır. Genelde model sürme karar destek sistemleri karar destek işleminde karmaşık finansal, simülasyon ve optimizasyon modellerini kullanırlar. Karar veren kişi tarafından sağlanan veri ve parametreleri bir durumu analiz ederken kullanır.

LiquidCredit decision engine

Web browser’ları bölgesel müşterilere dönüştürmek için tasarlandı. Web ortamında müşteri ilişkileri kuran şirketler için müşterilerin kredi veya alım gücü güvenliğini sağlamak çok önemlidir. LiquidCredit bu güvenliği sağlamak ve memnuniyetli müşteri ilişkileri sağlamak amacıyla tasarlanmıştır.